

ROYKING

SLØKKJA SIGARETTINA

Roykipolitikkurin hesi seinastu árinum hevur borið frukt, tí føroyingar eru farnir at leggja av at roykja, sum ongantið fyrr. Landsstýrismaðurin í heilsumálum og formaðurin í Fólkaheilsuráðnum siga, at átøkini ímóti royking halda fram

35,3%

Hendan talvan vísir gongdina í innflutninginum av sigarettum, tubbakki og tubbaksvørum hesi seinastu 10 árinum, frá 2003 til 2012.

Sum tað sæst, er innflutningurin minkaður heili 35,3 prosent hesi seinastu 10 árinum.

Longu frá 2004 til 2005 minkaði innflutningurin rættiliga nógv, men síðani stóð hann í stað í nøkur ár, og kanska hevði enn tá hug at veksa, áðrenn hann av álvara aftur tók til at minka í 2009.

ÁR	TONS	VÍSITAL
2003:	95.889,5	100
2004:	94.529,1	98,6
2005:	80.304,2	83,7
2006:	82.668,6	86,2
2007:	83.822,0	87,4
2008:	80.179,0	83,6
2009:	65.513,2	68,3
2010:	69.400,9	72,4
2011:	68.394,3	71,3
2012:	62.087,1	64,7

Ógvuliga gleðilig tíðindi um royking

Tað eru deilig tíðindi, at innflutningurin av tubbakki er minkaður so nógv, sigur Pál Weihe, formaður í Fólkaheilsuráðnum

Áki Bertholdsen

- Vit skulu ikki taka okkum alla æruna. Men í øllum før-um fegnast vit.

Pál Weihe, formaður í Fólkaheilsuráðnum sigur, at tað eru deilig tíðindi hjá honum at fáa at vita, at innflutningurin av tubbakki er fallin meiri enn ein triðing hesi síðstu 10 árinum.

Hann heldur ikki, at Fólkaheilsuráðið, ella føroyskir myndugleikar, kunnu taka sær allan heiðurin fyri tað.

- Tað er rákið um stóran part av heiminum, at fólk roykja minni og minni og tað rákið er eisini komin inn á okkum, sigur hann.

Hinvegin staðfestir hann eisini, at seinastu árinum hevur nettupp royking verið tað økið, Fólkaheilsuráðið lagt størsta dentin á, helst ímillum børn og ung.

Serliga hava tey lagt dent á átøk, sum skulu forða fyri, at børn og ung fara at roykja yvirhøvur.

Fólkaheilsuráðið sigur, at yvirskipaða endamálið

er, at tey, sum eru fødd í 2000 ella seinni, skulu ongantið fara at roykja.

Tí verða átøk nú fyriskipað í samstarvi við skúlnarar við tí endamáli at halda allar 6. flokkarnar roykfríar.

Neyðugt við átøkum

Annars vísir Pál Weihe á, at Fólkaheilsuráðið hevur givið landsstýrismanninum í Heilsumálum sjei tilmæli um, hvussu tað ber til at minka um roykingina.

- Vit eru púra samd við landsstýrismannin, tá ið hann í Sosialinum mikudagin segði, at tollfriur innflutningur av tubbakki eigur at avtakast.

Hann heldur eisini, at prísurin á sigarettum eigur at verða settur upp, tí tað er ein royndur lutur, at prísurin hevur stóra ávirkan á nýtsluna.

Í hesum sambandi heldur hann, at tað hevði verið hóskaði, at prísurin á sigarettum hækkaði 10%.

Fólkaheilsuráðið mælir eisini til, at lógin verður

herd soleiðis, at tað als ikki verður loyvt at roykja á øllum matrikulnummarinum hjá skúlum og dagstovnum til børn, hvørki inni ella úti.

- Tað eigur heldur ikki at verða loyvt at roykja í húsum, har børn eru í dagrøkt.

Tað er longu bannað at roykja innandura og Pál Weihe hevur áður ført fram í Sosialinum, at tað kann ikki vera meiningin, at lærarar og pedagogar bara kunnu fara út í tún at roykja upp í andlitið á børnunum, samstundis sum roynt verður at prenta niður í tey, hvussu skaðiligt, tað er.

- Royking skal slett ikki verða forbundin til stóð, har børn eru, tí tað er í barnaárinum, at ringir vanar verða gróðursettir, heldur Pál Weihe.

Í hesum sambandi kann nevast, at hetta stigið hava fleiri myndugleikar longu tikið. Eitt nú hevur Tórshavnar Kommuna bannað royking á øllum

matrikulnummarum hjá skúlum og dagstovnum í kommununi.

Tað sama hevur skúlin á Toftum gjørt og kanska aðrir stovnar við.

Skeið í avvenjing

Pál Weihe heldur somuleiðis, at størri dentur eigur at verða lagdur á at bjóða fólki skeið í at leggja av at roykja. Hesi skeið skulu ikki bara í miðstaðarøkinum, men kring alt landið. Talan skal vera um vælskipað tilboð og vit eiga at lýsa væl og virðiliga við hesum skeiðum.

Tað heldur hann er neyðugt, tí hjá einum størroykjara, er tað eitt ódnartak at leggja av.

- At fáa minkað um roykingina er eitt drúgt og tungt hál, men tað er ógvuliga eggjandi at fáa at vita, at tað virkar og at innflutningurin at tubbakki er í stórari minking, sigur Pál Weihe.

Eitt óætlað úrslit

Herferðin ímóti royking, sum startaði í 2004, hevur ikki bara fingið fólk at leggja av at roykja.

Hans Pauli Strøm, fyrrverandi landsstýrismaður, sigur, at herferðin hevur eisini havt eitt annað úrslit, sum ikki var tilætlað, men sum kortini varð ein náttúrligur partur av gøtumyndini í Havn.

Og tað er, at fleiri og fleiri matstovur eru farnar at borðreiða og skeinkjauttandura.

- Tá ið forboðið ímóti at roykja á almennum

støðum varð sett í verk, var ikki ein tann einasta matstova, sum borðreiddi, ella skonkti,uttandura, sigur hann.

- Tá ið tað varð bannað at roykja innandura, fóru matstovur og skeinkistøð at seta upp stólar og borðuttandura til roykjarar.

Men tað ment seg skjótt til, at tey eisini fóru at borðreiða við mati, og at skeinkja,uttandura og nú eruuttandura kafé'ir ein náttúrligur partur í gøtumyndini, sigur Hans Pauli Strøm.